

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617207611
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6617207611.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletého M. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v V., V. č. XXXX/X, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky M. E., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v V., V. č. XXXX/X, a otca (obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony) O. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v O., M. č. XX, o návrhu starých rodičov maloletého ako navrhovateľov: 1/ T. O. M., nar. XX.XX.XXXX, a 2/ N. M., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja trvale bytom v O., M. č. 20, obidvaja zastúpení JUDr. Ondrejom Szilágyim, advokátom so sídlom v Lučenci, Haličská cesta č. 3200, o úpravu styku s maloletým dieťaťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/34/2017-341 zo dňa 27.02.2020, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku navrhovateľov s maloletým (prvý výrok) a v závislých výrokoch o povinnostiach matky pri úprave styku (druhý výrok) a o trovách konania (piaty výrok) p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“ v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku; ďalej len „C.m.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že starí rodičia maloletého T. O. M., nar. XX.XX.XXXX a N. M., nar. XX.XX.XXXX, sú oprávnení stykať sa s maloletým dieťaťom M. E., nar. XX.XX.XXXX každý párný týždeň v sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. a v nepárnom týždni v nedeľu od 09:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že starí rodičia si maloleté dieťa prevezmú v mieste bydliska maloletého dieťaťa a po skončení styku maloleté dieťa matke odovzdajú v mieste bydliska maloletého dieťaťa (prvý výrok), uložil matke povinnosť maloleté dieťa na styk riadne pripraviť a styk s maloletým dieťaťom starým rodičom umožniť a v prípade, že sa styk v uvedenom čase z objektívnych dôvodov na strane dieťaťa neuskutoční, uložil matke povinnosť poskytnúť starým rodičom náhradný termín v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok (druhý výrok), uložil matke povinnosť podrobiť sa kurzu rodičovskej terapie a poradenstva na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, referát poradensko-psychologických služieb, Jána Jiskru 249/6, 960 09 Zvolen s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku za účelom prijatia svojho dielu zodpovednosti za vytvorenie a priebeh vzťahu s otcom maloletého dieťaťa, ktorého si dobrovoľne pred pár rokmi vybrala, ako sa konštruktívne vyrovať so súčasnou situáciou, ako primeranou formou viesť maloletého k rešpektovaniu otca, a ako pochopiť bolesť starých rodičov zo zdravotného stavu svojho syna, otca maloletého dieťaťa a efektívne s nimi komunikovať v najlepšom záujme maloletého M. (tretí výrok), uložil starým rodičom povinnosť podrobiť

sa kurzu rodičovskej terapie a poradenstva na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, referát poradensko-psychologických služieb, Jána Jiskru 249/6, 960 09 Zvolen s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku za účelom, aby uznali možné riziká vyplývajúce z kontaktu ich syna O. s maloletým vnukom M., o maloletého sa počas jeho pobytu vo svojej domácnosti starali nepretržite osobne a kontakt svojho syna O. a vnuka M. minimalizovali na úroveň umožňujúcu maloletému svojho otca poznať a prirodzene si ho vážiť (štvrtý výrok) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (piaty výrok).

1.2 Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním a právneho posúdenia veci, podľa ktorého sa navrhovatelia (starí rodičia maloletého dieťaťa zo strany otca) ako jeho blízke osoby v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka domáhali návrhom podaným na súde prvej inštancie dňa 18.05.2017 úpravy styku s maloletým M. E. a to každý druhý víkend od piatka od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod.; maloletý pochádza z partnerstva rodičov, matky M. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorej bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12P/82/2014 zo dňa 17.01.2015 zverený do osobnej starostlivosti a otca O. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorému rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 8P/56/2017 zo dňa 30.05.2018 súd pozastavil výkon rodičovských práv a povinností v rozsahu koncepcie § 28 Zákona o rodine; počas konania bol na základe návrhu starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/34/2017-65 zo dňa 22.08.2018 v spojení s meniacim uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/40/2018 zo dňa 07.11.2018 upravený styk starých rodičov s maloletým na každý párný týždeň v sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky.

1.3 Súd prvej inštancie vyslovil názor, že úloha starých rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľnou a záujmom dieťaťa je, aby bolo v kontakte aj s najbližšími členmi rodiny; styk dieťaťa s takýmito blízkymi osobami musí byť upravený v zhode s vyšším princípom, ktorým je záujem maloletého dieťaťa, aby boli vytvorené predpoklady pre ďalší pozitívny rozvoj a budovanie vzájomných citových väzieb, ich stabilizovanie s cieľom posilňovania dôvery a pocitu bezpečia dieťaťa z ich prítomnosti z hľadiska ďalšieho vývoja aj bez prítomnosti tretích osôb; je nevyhnutné rešpektovať právo dieťaťa na udržiavanie jeho dostatočného osobného styku s blízkymi osobami z rodinného prostredia otca - starými rodičmi, ale za súčasného nastavenia podmienok stretávania s ohľadom na jeho vek, citové väzby, vývinové potreby a stabilitu predovšetkým psychickú tak, aby k obnovovaniu väzieb dochádzalo z hľadiska vnímania dieťaťa prirodzene; maloleté dieťa má právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov, čo vyplýva z článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa; Dohovor o právach dieťaťa uznáva aj zodpovednosť členov širšej rodiny dieťaťa pri zabezpečovaní orientácií dieťaťa a jeho usmerňovaní v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami (článok 5); súd prvej inštancie skonštatoval, že v prípade ak nedôjde k dohode rodiča a blízkej osoby môže upraviť stretávanie maloletého dieťaťa s blízkou osobou pri splnení dvoch podmienok, a to 1/ ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a 2/ ak si to vyžadujú pomery v rodine, ktoré je súd povinný skúmať v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí; pri pozastavení rodičovských práv nemá otec maloletého dieťaťa práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému týkajúce sa starostlivosti o výchovu, výživu, všestranný rozvoj maloletého dieťaťa, nemôže ho zastupovať, nemôže spravovať jeho majetok; neznamená to však, že ako tretia osoba nemôže byť vôbec v prítomnosti maloletého dieťaťa; je na zodpovednosti starých rodičov, aby v rámci realizácie styku s maloletým dieťaťom neponechali maloleté dieťa s osobou, ktorá má obmedzenú právnu spôsobilosť a nevedela sa o dieťa postarať; v takomto prípade je totiž otec maloletého len tretou osobou, ktorá sa nachádza v rovnakom bydlisku ako starí rodičia maloletého dieťaťa; súd prvej inštancie skonštatoval, že vzhľadom na narušené vzťahy v rodine maloletého (v dôsledku čoho nebolo možné dospieť k dohode o úprave styku navrhovateľov s maloletým) je v záujme maloletého, aby nestratil kontakt so širšou rodinou, teda aj so starými rodičmi zo strany otca, a aby už vytvorená citová väzba nebola narušená vzhľadom na vek dieťaťa, zdôrazňujúc skutočnosť, že aj sama matka vyzdvihla osobu starého otca, ktorého má maloletý veľmi rád; starí rodičia majú vytvorené vhodné bytové podmienky na stretávanie sa s maloletým, ktorý pozná ich domácnosť a má tam svoje sociálne väzby; maloleté dieťa nemožno ukrať o jeho vzťah so starými rodičmi, nakoľko je dôležitou súčasťou života dieťaťa a ak nie sú preukázané a zistené žiadne skutočnosti na obmedzenie styku dieťaťa so starými rodičmi je potrebné, aby sa tento vzťah rozvíjal, pretože je to v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, ako aj právom starých rodičov.

1.4 Pri úprave rozsahu styku navrhovateľov s maloletým zobral súd prvej inštancie do úvahy skutočnosť, že ide o úpravu styku blízkej osoby s maloletým dieťaťom; ďalej prihliadol na vek maloletého, jeho režim a zdravotný stav; súd prvej inštancie sa stotožnil s návrhom znalkyne O.. M. I. O.. vyjadrenom v

znaleckom posudku č. 111/2019, ktorá považovala za vhodné upraviť styk navrhovateľov s maloletým v párnom týždni v sobotu od 09:00 hod. do 19:00 hod. a v nepárnom týždni v nedeľu od 09:00 hod. do 18:00 hod. až na hodinu ukončenia styku v sobotu, kedy súd prvej inštancie upravil ukončenie styku na 18:00 hod.; podľa názoru súdu prvej inštancie takto upravený rozsah styku navrhovateľov s maloletým zodpovedá právu maloletého na zachovanie vzťahov, svojej totožnosti a rodinných zväzkov so širšou rodinou zo strany otca; pri rozsahu styku zohľadnil súd prvej inštancie tak právo navrhovateľov ako starých rodičov na úpravu styku s maloletým, ako aj neobmedzenie práv a povinností matky vo vzťahu k výchove a starostlivosti o maloletého; pri rozhodovaní o frekvencii styku vzal súd prvej inštancie do úvahy špecifickosť prípadu ohľadne zdravotného stavu otca, ktorý mu bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností a predstavuje závažnú prekážku ich výkonu, čo však neznamená, že ako tretia osoba nemôže byť vôbec v prítomnosti maloletého dieťaťa; otec maloletého je formálne nositeľom rodičovských práv, ktoré však nemôže vykonávať; na záver súd prvej inštancie uviedol, že oprávneniu navrhovateľov zodpovedá povinnosť matky maloletého na styk so starými rodičmi pripraviť a styk starým rodičom s maloletým umožniť.

1.5 Súd prvej inštancie uložil matke a starým rodičom pre priaznivý dopad realizácie styku povinnosť podrobiť sa po dobu jedného roka odbornému poradenstvu - kurzu rodičovskej terapie a poradenstva na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen v zmysle § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine, čím sledoval potrebu uvedomenia si matkou, ako aj starými rodičmi ich postavenie a úlohy v živote maloletého, ktorí by si vzájomne mali prejavovať rešpekt, úctu v ich vzájomnom postavení, čo v ich vzťahu v súčasnosti absentuje, a aby si matka, ako aj starí rodičia uvedomili potrebu vedenia vecnej a slušnej komunikácie medzi sebou, predovšetkým v záujme priaznivého vývoja maloletého.

1.6 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 25 ods. 5, § 28 ods. 1 a 3, § 37 ods. 2 Zákona o rodine v spojení s § 116 Občianskeho zákonníka a v spojení s článkom 3 ods. 1 a článkom 5 Dohovoru o právach dieťaťa; o trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala matka včas odvolanie zo dňa 07.04.2020 (č. I. 358-360 spisu); rozsudok napadla vo výroku o úprave styku navrhovateľov s maloletým, pričom z obsahu odvolania vyplýva, že uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. a § 62 ods. 1 C.m.p., t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci; v odvolaní uviedla, že maloletý nastupuje od 01.09.2020 do prvého ročníka základnej školy v V. a v prípade styku starých rodičov s maloletým každú nepárnu nedeľu by sa musel maloletý pripravovať do školy už piatok alebo sobotu, čo je v neprospech maloletého; zároveň si nevie predstaviť, ktorý zo starých rodičov by pripravil v nedeľu maloletého do školy, nakoľko sú podnikatelia a často v nedeľu riešia svoje podnikateľské aktivity; starí rodičia sú opatrovníkmi otca maloletého dieťaťa O. M.; znalkyňa O.. M. I., O.. štetrením zistila, že „prítomnosť otca počas styku starých rodičov s maloletým dieťaťom, môže byť spojená s istým rizikom pre zdravý psychický, fyzický a sociálny vývoj dieťaťa, pokiaľ otec nebude v označenom čase vhodne vyladený (vyspatý, najedený, motivovaný, nepreťažovaný dlhým hraním so synom), náhla zmena naladenia môže na psychiku maloletého dieťaťa pôsobiť destabilizujúco s možnosťou neurotického prežívania, subdepresívneho ladenia jeho porúch správania (aj imitáciou nevhodného správania sa otca)“; styk starých rodičov s maloletým by podľa matky maloletého nemal nahrádzať druhého rodiča; ona ako matka nebude mať na trávenie času s maloletým ani jeden voľný víkend; uviedla, že ak rozhodnutie súdu prvej inštancie nadobudne právoplatnosť, jej otec je rozhodnutý podať návrh na úpravu styku s maloletým; ako matka maloletého starým rodičom nikdy nezamedzovala styk s vnukom a vždy sa snažila im vychádzať v ústrety, čo preukazuje záznamom stretnutí za rok 2015 a 2016; maloletý často po stretnutí so starými rodičmi ochorie a nevie si predstaviť ako by starým rodičom nahrádzovala stretnutia, keď synovi choroba trvá aj 2-3 týždne; má za to, že aj ona by mala mať priestor pre syna, keď je zdravý „a nie len ho dostávať z choroby“; pokiaľ súdna znalkyňa O.. M. I. O.. v znaleckom posudku uviedla, že u nej ako matky dieťaťa sú výchovné riziká a tiež v prostredí, kde maloletý syn vyrastá, považuje to za neobjektívne posúdené; znalkyňa vychádzala z neoverených klamlivých a zavádzajúcich informácií od starých rodičov na adresu jej matky; výchovné riziká sú na strane rodiny M., kde ide zlým príkladom

vlastný otec a taktiež stará mama N.; matka maloletého navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že ponechá styk starých rodičov s maloletým dieťaťom každú párnú sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia.

2.2 Stará matka maloletého M. E. staršia v čestnom vyhlásení zo dňa 05.04.2020 (č.l. 365-367 spisu) doloženom súdu prvej inštancie spolu s odvolaním opísala svoj pozitívny vzťah s maloletým, poukázala na konflikty s navrhovateľmi, a priložila elektronickú komunikáciu medzi ňou a navrhovateľom T. O. M..

2.3 Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 30.04.2020 (č.l. 391 spisu) k odvolaniu matky uviedol, že zotrváva na všetkých svojich doterajších písomných ako aj ústnych vyjadreniach v predmetnom konaní.

2.4 Navrhovatelia vo vyjadrení zo dňa 07.05.2020 (č.l. 396 spisu) k odvolaniu matky prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedli, že rozsudok súdu prvej inštancie považujú v celom rozsahu za správny; pokiaľ matka maloletého poukazuje na skutočnosť, že maloletý nastupuje od 01.09.2020 do prvého ročníka základnej školy, s poukazom na § 217 C.s.p. uvádzajú, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia a preto je táto námietka matky irelevantná; pokiaľ matka maloletého poukazuje na diagnózu otca maloletého uvádzajú, že sa stotožňujú s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v bode 43. odôvodnenia; osoba, ktorá má pozastavený výkon rodičovských práv a povinností sa vo vzťahu k dieťaťu stáva treťou osobou, to znamená nemôže sa starať o dieťa o jeho výchovu a výživu, nemá právo zastupovať dieťa, či spravovať jeho majetok, ale neznamená to, že pokiaľ sa nachádza v určitom prostredí, že v tomto prostredí nemôže byť zároveň maloleté dieťa; zo záveru znaleckého posudku M.. N. W. vyplýva, že mentálne postihnutie otca nie je takého rozsahu, že by nebol schopný rozoznať situáciu kontaktu dieťaťa so starými rodičmi a byť tohto kontaktu prítomný; znalecké dokazovanie bolo v konaní vykonané na podnet matky a sama znalkyňa odporučila styk starých rodičov s maloletým v takom rozsahu ako určil súd prvej inštancie; dodali, že starý otec maloletého W. E. má rovnako právo podať návrh na úpravu styku, tak ako urobili navrhovatelia; vzhľadom na vyššie uvedené navrhovatelia navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

2.5 Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 22.05.2020 (č.l. 406 spisu) uviedol, že zotrváva na všetkých svojich doterajších písomných ako aj ústnych vyjadreniach v predmetnom konaní a na vyjadrenie starých rodičov nemá potrebu reagovať.

2.6 Matka vo vyjadrení zo dňa 21.05.2020 (č.l. 409 spisu) k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že kolízny opatrovník na pojednávaní konanom sa dňa 27.02.2020 navrhol realizovať styk starých rodičov maloletého s maloletým tri krát mesačne; maloletý sa stretáva aj s druhým starým otcom, ktorý si taktiež podal návrh na úpravu styku s maloletým a vzhľadom na to nesúhlasí s uvedeným návrhom kolízneho opatrovníka; aj ona má právo tráviť s maloletým jeden víkend nerušene.

2.7 Matka v replike zo dňa 26.05.2020 (č.l. 417-418 spisu) k vyjadreniu navrhovateľov uviedla, že dva dni do mesiaca starým rodičom na trávenie času s vnukom postačia; ďalej zopakovala svoju argumentáciu uvedenú už v odvolaní, že maloletý nastupuje do prvého ročníka na základnej škole, starý otec W. E. si podal návrh na úpravu styku s maloletým a opätovne poukázala na diagnózu otca maloletého; uviedla, že u maloletého bolo zistené neurotické správanie, pričom je toho názoru, že uvedené nadobudol maloletý pri stretnutiach so svojim otcom; z príloh, ktoré doložila k odvolaniu je zrejmé, že sa snažila navrhovateľom vždy vyjsť v ústrety a dohodnúť sa s nimi.

2.8 Matka vo vyjadrení zo dňa 08.06.2020 k vyjadreniu kolízneho opatrovníka zo dňa 22.05.2020 (č.l. 429 spisu) zopakovala svoje tvrdenie uvedené už vo vyjadrení zo dňa 21.05.2020; doplnila ešte, že dňa 27. 05. 2020 bol Okresnému súdu Lučenec doručený návrh starého otca W. E. na úpravu styku s maloletým dieťaťom (sp. zn. 11P/33/2020) a na poslednom stretnutí nechali navrhovatelia maloletého s jeho otcom, ktorý predstavuje riziko pre maloletého a išli na nákup, z čoho vyplýva, že starí rodičia nerešpektujú skutočnosť, že nemajú nechávať maloletého samotného s otcom.

2.9 Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 05.06.2020 (č.l. 432 spisu) uviedol, že zotrváva na všetkých svojich doterajších písomných ako aj ústnych vyjadreniach v predmetnom konaní, v ktorom bolo vykonané rozsiahle dokazovanie a nemá potrebu sa ďalej vyjadrovať.

2.10 Matka podaním zo dňa 13.08.2020 (č.l. 452 spisu) na výzvu odvolacieho súdu uviedla, že v súčasnosti sa otec maloletého O. M. stretáva s maloletým každú párnú sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. v zmysle uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15Cop/40/2018-123 zo dňa 07.11.2018, keď realizujú styk s maloletým starí rodičia; účasť otca na stretnutiach s maloletým je rôzna podľa jeho aktuálnej nálady.

2.11 Navrhovatelia podaním zo dňa 28.08.2020 (č.l. 458 spisu) na výzvu odvolacieho súdu uviedli, že stretávanie otca O. M. s maloletým sa realizuje každý párný týždeň v sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod., vždy za prítomnosti jedného zo starých rodičov maloletého; s poukazom na bod 43. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie navrhovatelia nevidia dôvod, prečo by počas realizácie ich styku nemohol byť prítomný ako tretia osoba aj otec maloletého.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

3.1 V prejednávanej veci nevykonal odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutočným stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. po zohľadnení, že podľa § 65 C.m.p. nie je viazaný rozsahom odvolania a podľa § 66 C.m.p. nie je viazaný odvolacími dôvodmi a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku navrhovateľov s maloletým (prvý výrok) a v závislých výrokoch o povinnostiach matky pri úprave styku (druhý výrok) a o trovách konania (piaty výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p. ako vecne správny potvrdil.

4.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.4 Odvolanie matky nie je dôvodné. Odvolací súd preskúmal všetky odvolacie námietky matky ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k úprave styku starých rodičov k maloletému, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. na tieto v celom rozsahu poukazuje; preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na určenie styku starých rodičov s maloletým v takom rozsahu ako vyhodnotil súd prvej inštancie; odvolacie námietky matky ani ostatný obsah spisu neboli podkladom pre privodenie zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci; odvolací súd nezistil ani žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 C.m.p.).

4.5 Odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku (prvý výrok) za vecne správny, zodpovedajúci zistenému skutočnému stavu veci a správne právne posúdeniu veci (§ 387 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.); odvolací súd uvádza, že jedným z princípov, na ktorých je založený Dohovor o právach dieťaťa, z ktorého súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal, je najlepší záujem dieťaťa; záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí a je potrebné chápať ho čo najextenzívnejšie; „záujmy rodičov a detí majú byť vo vzájomnej rovnováhe, avšak zvrchovaný záujem dieťaťa v okolnostiach konkrétneho

prípade môže prevážiť nad záujmom rodiča, pričom proporcionálne vyváženie záujmov medzi rodičmi a maloletými deťmi spočíva primárne na posúdení špecifických okolností daného prípadu zo strany všeobecných súdov“ (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 662/2014 zo dňa 09.10.2014); rovnako aj vo veciach úpravy styku musí brať súd do úvahy špecifiká každého jedného prípadu a z týchto skutočností vyabstrahovať, čo je v najlepšom záujme maloletého; z Dohovoru o právach dieťaťa vyplýva právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti a rodinných zväzkov, pričom jedným z prostriedkov na zabezpečenie tohto zväzku je práve styk dieťaťa s blízkymi osobami podľa § 116 Občianskeho zákonníka, ktorými sú v tomto prípade starí rodičia maloletého; styk s blízkymi osobami upravuje Zákon o rodine v ustanovení § 25 ods. 5 v súlade s článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa; Zákon o rodine uprednostňuje dohodu rodiča a osôb blízkych maloletému dieťaťu o úprave styku s maloletým dieťaťom; v prípade, že sa stretávanie uspokojivo nerealizuje na základe dohody, je v zmysle § 25 ods. 5 Zákona o rodine možná úprava styku súdom, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, pričom sa akceptuje potreba dieťaťa rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy so širšou rodinou, s ktorou má dieťa citové väzby a zároveň ak to vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny; odvolací súd uvádza, že uvedené zákonné podmienky pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami boli pri rozhodovaní súdom prvej inštancie kumulatívne splnené; súd prvej inštancie posúdil tak rozhodujúce okolnosti na strane maloletého dieťaťa, t.j. jeho vek, vzťah k blízkym osobám, denný režim a zdravotný stav, ako aj na strane starých rodičov a to najmä ich vzájomný vzťah, ich rodinné pomery, bytové podmienky; v danom prípade sa jedná o špecifickú situáciu, keď otec maloletého nevykonáva svoje rodičovské práva a povinnosti a úpravy styku sa domáhajú práve starí rodičia z otcovej strany; podľa názoru odvolacieho súdu je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol naďalej utužovaný kontakt s rodinou otca a zachovaný týždenný kontakt, počas ktorého sa môžu aj starí rodičia podieľať na výchove maloletého; stretávanie starých rodičov s maloletým len jedenkrát do týždňa na osem hodín nepovažuje odvolací súd za také rozsiahle, že by to znemožňovalo matke tráviť samostatne čas s maloletým; matka maloletého môže so synom tráviť celý pracovný týždeň a vždy jeden deň z víkendu; v prípade realizácie styku starými rodičmi v páru sobotu bude matka maloletého následne s maloletým celý týždeň (7 dní), t.j. od nedele do soboty; vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd, zohľadňujúc najlepší záujem maloletého dieťaťa, stotožnil s rozsahom styku upraveným súdom prvej inštancie, ktorý dáva dostatočný priestor na zachovanie prirodzených väzieb so starými rodičmi a zároveň umožňuje matke v rámci jej osobnej starostlivosti plnenie práv a povinností vo vzťahu k maloletému; špecifickosť posudzovanej situácie je zvýraznená aj skutočnosťou, že otec maloletého bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, v dôsledku čoho mu bol aj pozastavený výkon rodičovských práv a povinností k maloletému, preto stretávanie maloletého s navrhovateľmi nebude ani kolidovať s prípadným stretávaním otca s maloletým; predmetná skutočnosť na strane otca odôvodňuje aj širší rozsah stretnutí navrhovateľov s maloletým; odvolací súd pre úplnosť konštatuje, že znalkyňa v rámci znaleckého dokazovania posudzovala aj právnu stránku veci nad rámec svojho oprávnenia (postavenia ako znalca), keď na otázku súdu prvej inštancie, či je v tomto prípade vhodné upraviť styk starých rodičov s maloletým vzhľadom na skutočnosť, že v spoločnej domácnosti starých rodičov sa nachádza osoba, ktorá je obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a v akom rozsahu uviedla, že považuje za vhodné upraviť styk starých rodičov s maloletým v párnom týždni v sobotu od 09:00 hod. do 19:00 hod., v nepárnom týždni v nedeľu od 09:00 hod. do 18:00 hod., keď týmto spôsobom znalkyňa určila konkrétne dni realizácie styku, ktoré následne súd prvej inštancie len prevzal do svojho rozhodnutia bez ďalšieho (bližšieho) právneho odôvodnenia; určenie konkrétneho rozsahu stretávania s maloletým dieťaťom však spadá už do právneho posúdenia veci, na ktoré je oprávnený jedine súd; odvolací súd uvádza, že znalec môže odpovedať a vyjadrovať sa len ku skutkovým otázkam a nie k otázkam právnym; je potrebné dbať na to, že úlohou znalca nie je vykonávať hodnotenie dôkazov a ani riešenie právnych otázok, to je len úlohou súdu, ktorý by mal zo záverov znaleckého posudku sám vyvodit', aký rozsah styku bude v najlepšom záujme maloletého; v tomto konkrétnom prípade sa však aj odvolací súd vzhľadom na zistený skutočný stav veci (pomery maloletého, matky, starých rodičov maloletého a otca) a určitú výnimočnosť v situácii, kedy otec maloletého je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a má pozastavený výkon rodičovských práv a povinností stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie pokiaľ ide o rozsah úpravy styku starých rodičov maloletého ako navrhovateľov s maloletým.

4.6 Vzhľadom na odvoláciu námietku matky o tom, že maloletý nastupuje od 01.09.2020 do prvého ročníka na základnej škole odvolací súd uvádza, že povinná školská dochádzka dieťaťa nie je prekážkou styku dieťaťa so starými rodičmi a nemôže byť dôvodom na obmedzenie takéhoto styku; obsahom podielu na výchove maloletého je aj jeho príprava do školy a starí rodičia rovnako ako matka sú počas

styku s maloletým dieťaťom povinní poskytnúť dieťaťu všeobecnú starostlivosť vrátane prípravy na vyučovanie.

4.7 Pokiaľ matka maloletého poukazuje na diagnózu otca dieťa odvolací súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie v bodoch 43 a 44 rozsudku a zdôrazňuje, že v konaní ide o úpravu styku starých rodičov k maloletému a nie otca maloletého a maloletý pokiaľ bude v prítomnosti otca ako tretej osoby bude zároveň pod dohľadom starých rodičov; sama znalkyňa, na ktorej vyjadrenie matka maloletého odkazuje, považovala za vhodné upraviť styk starých rodičov s maloletým tak, ako je uvedené v matkou napadnutom prvom výroku rozsudku súdu prvej inštancie.

4.8 Pokiaľ matka maloletého namieta rozdielne výchovné metódy a problematickú komunikáciu medzi ňou a navrhovateľmi, odvolací súd uvádza, že práve odborné poradenstvo, povinnosť ktorého uložil súd prvej inštancie matke aj starým rodičom absolvovať (odvolaním nenapadnutý tretí a štvrtý výrok rozsudku súdu prvej inštancie), má prispieť k zlepšeniu uvedených situácií, ktoré matka v odvolaní opisuje.

5. Podstatné vyjadrenia účastníkov konania prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

5.1 V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia účastníkov, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia účastníkov konania uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

6.1 Matka podané odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci; nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru o úprave styku na základe riadne vykonaného dokazovania a zisteného skutočného stavu veci, ktorý správne právne posúdil, nepovažoval odvolací súd odvolacie námietky matky vo vzťahu k úprave styku za dôvodné.

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku (prvý výrok) ako vecne správny potvrdil a to vrátane závislých výrokov (§ 379 písm. a/ C.s.p.) napadnutého rozsudku o povinnostiach matky pri styku maloletého s navrhovateľmi (druhý výrok) a o trovách konania pred súdom prvej inštancie (piaty výrok), ktoré boli tiež vecne správne a v súlade so zákonom (§ 52 C.m.p.).

8. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 C.m.p., o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh; podľa § 58 C.m.p., o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko v prejednávanej veci nejde o konanie podľa § 53 C.m.p. a odvolací súd nezistil okolnosti pre priznanie náhrady trov odvolacieho konania (§ 55 C.m.p.), o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).